SEITSEMÄSLUOKKALAISTEN FINAALI OULUSSA 31.3.2012

(1) Kirjoitetaan luku $\frac{7}{11}$ auki desimaaleina. Mikä on sen sadas desimaali (eli sadas numero desimaalipilkun jälkeen)?

Ratkaisu. Huomataan laskemalla, että

$$\frac{7}{11} = 0.636363636...$$

Joka toinen desimaali on siis sama. Sadas desimaali on täten sama kuin toinen, eli 3.

(2) Laske:

$$(2012 - 0)(2011 - 1)(2010 - 2)(2009 - 3) \cdots (2 - 2010)(1 - 2011)(0 - 2012).$$

Ratkaisu. Keskimmäisin tulontekijä on (1006-1006)=0. Lausekkeen arvo on siis nolla.

(3) Tytär ja äiti ovat yhteensä 52 vuoden ikäisiä, tytär ja isoäiti 75 vuotta, ja äiti ja isoäiti yhteensä 101 vuotta. Selvitä tyttären, äidin ja isoäidin iät.

Ratkaisu. Aloitetaan laskemalla kaikkien parien iät yhteen, sillä näin saadaan äidin, tyttären ja isoäidin ikien summa kahdesti: 52 + 75 + 101 = 228. Yhteensä siis äidin, tyttären ja isoäidin ikä on $\frac{228}{2} = 114$. Toisaalta, äidin ja tyttären yhteenlaskettu ikä on 52, eli isoäidin ikä on 114 - 52 = 62. Tämän jälkeen isoäidin ja tyttären yhteenlasketusta iästä on helppo laskea tyttären ikä: 75 - 62 = 13 ja isoäidin ja äidin iästä äidin ikä: 101 - 62 = 39.

Vielä tarkistus: isoäiti+tytär: 62+13=75, äiti+tytär: 39+13=52 ja isoäiti+äiti: 62+39=101, kuten pitäisikin.

(4) Neliön sisälle on piirretty kahdeksankulmio seuraavan kuvan osoittamalla tavalla:

Tässä kahdeksankulmion kärjet jakavat neliön jokaisen sivun kolmeen yhtä pitkään osaan. Mikä on neliön ala, jos kahdeksankulmion ala on yksi?

Ratkaisu. Jaetaan kahdeksankulmio pieniksi neliöiksi seuraavalla tavalla:

Tästä kuvasta nähdään, että kahdeksankulmion ala on kaksi pientä neliötä pienempi kuin alkuperäisen ison neliön ala, eli $\frac{7}{9}$ ison neliön alasta. Ison neliön ala on siis $\frac{1}{\left(\frac{7}{9}\right)} = \frac{9}{7}$.

(5) Mitä voit sanoa positiivisesta kokonaisluvusta n, jos 252 nallekarkkia voidaan jakaa tasan 126 + n henkilölle?

Ratkaisu. Saakoon jokainen henkilö k nallekarkkia. Tällöin 252 = k (126 + n). Jos nyt olisi $k \ge 2$, niin olisi

$$252 = k(126 + n) \ge 2(126 + 1) = 2 \cdot 127 \ge 254$$

mikä on mahdotonta. On siis oltava k=1, jolloin 126+n=252 ja edelleen

$$n = 252 - 126 = 126.$$